

A hátrányos helyzet leküzdéséért

A felvételeket előkészítő bizottságok tevékenységéről

Egyetemünk a felvételi előkészítő tevékenység komoly múltja tekinthet vissza. A tehetséges munkásparaszt gyermekekkel való foglalkozás az 1960-as évek végén kezdődött meg szervezett formában. Közismert, hogy az előkészítő munka társadalmi-politikai jelentőségét elsőként a KISZ-szervezetek ismerték fel, s kezdeményezték a Studium Generale tanfolyamainak megszervezését. A kezdeti periódusban a munka csupán néhány megyére terjedt ki, és változatos formákban (iskolákhoz való kijárás, konzultációk, levelezés stb.) folyt. A tanszékek a munkához — kevés kivételtől eltekintve — nem nyújtottak segítséget, s jórészt ezzel is összefüggött, hogy az előkészítés szakmai megalapozottsága alacsonyabb szintű volt, a hallgatóknak nem álltak rendelkezésre megfelelő oktatási segédletek, de egyéb szakmai, szervezeti, illetve technikai feltételek is hiányoztak az igazán eredményes tevékenységhez.

Minisztériumi állásfoglalás értékelte 1957-ben a felsőoktatási intézményekben addig önálló kezdeményezésként folyó különböző színvonalú és formájú előkészítést, kiemelte a főbb hiányosságokat. A döntés egyidejűleg megszabta a továbbfejlesztés irányát is: az előkészítő munkát valamennyi felsőoktatási intézményre kiterjesztette és országos hatáskörűvé tette. Új munkamegosztást alakított ki a középiskolák és az egyetemek között. Oktatóinkra és hallgatóinkra az évközi levelezést, illetve a bentlakásos tanfolyamok szervezését bízta. Hangsúlyozták továbbá, hogy az előkészítés szakmai és tárgyi feltételeinek biztosítása állami feladat. Az intézmények (közép- és felsőfokú) közötti együttműködés biztosítása az ágazati FEB feladata lett.

A FEB segítő munkájának három fő formája alakult ki: a levelező oktatás, az oktatástáborok, illetve a személyes konzultációk (bejáró tanfolyam).

A levelezés megszervezése a beérkezett jelentkezési lapok alapján történik, minden felvételi tárgyra kiterjed és tantárgyanként kialakított szakmai program (feladatlapok) alapján valósul meg. A levelező oktatás módszereiben tantárgyanként kiemeltnek tekintjük bizonyos egyedi sajátosságok, de néhány vonatkozásban közös jellemzőkkel rendelkeznek.

Valamennyi szakterületen tudatosan törekünk a középiskolai, nagyrészt szóbeli, számonkérés és az egyetemi írásbeli felvételi közötti eltérésnek a bemutatására. A levelezés során szeretnénk megértetni a középiskolásokkal, hogy az átfogó ismeretek, az általános tájékozottság mellett a felvételhez elengedhetetlenül szükséges alapvető lexikális ismeretek elsajátítása is.

A levelezés elsődlegesen a már ismert — vagy ismertnek feltételezett — anyag elmélyítéséhez és az ismeretek gyakorlati alkalmazásához nyújt segítséget, hiszen a kérdések gyakran addig észre nem vett összefüggések, kapcsolatok felismeréséhez segítik hozzá a felvételre készülőköt. A levelezés egyúttal az önellenőrzésnek, sőt a táborban részt vevők kiválasztásának is fontos eszköze. A résztvevő középiskolások pályaválasztásuk megalapozottságát is ellenőrizhetik a munkavégzés során, és — megfelelő irányítás mellett — nemegyszer maguk jönnek rá

arra, hogy az egyetemi felvételi követelményei meghaladják felkészültségüket, tehát még időben módosíthatják a továbbtanulási elképzelésüket.

A feladatlapos levelezési formában minden középiskolások mindkét felvételi tárgyból feladatlap-sorozatot kap, melyet kitöltve juttat vissza. A tanulók által vizsgázott feladatlapokat egyetemi hallgatók javítják ki, értékelik és küldik vissza.

A munkás- és parasztszármazású középiskolások tanulók egyetemi előkészítésének legintenzívebb és egyben legeredményesebb formája az oktatástábor. A bentlakásos táborba azok a III. és IV. éves középiskolások kapnak meghívót, akik mindkét tárgyból értékelhető levelezést folytattak. A nyári tábor szakmai programját olyan óratervekre alapozzuk, amelyek lehetővé teszik, hogy a középiskolások mindkét felvételi tárgyból képzést kapjanak. Ez természetesen komoly feladatot elé állítja a fiatalok megismerésére, objektív megítélésére törekvő diáktanárokat és az egyetemi oktatókat. Nyári táborainkban a III. évet végzett középiskolások tanulók vesznek részt. Az oktatás általában 14–15 munkanapon, napi 7 órában folyik, tehát a tanulók egy-egy tárgyból átlagosan 55–60 tanórán vesznek részt.

A felvételi rendszer „frásbeli központúsága” miatt az utóbbi években különös hangsúlyt fektettünk a feladatlapok megoldásának gyakorlására. A javítást kiscsoportos foglalkozásokon végezzük. A táborainkban általában az előadásokat egyetemi oktatók tartják, a kiscsoportos foglalkozásokat, szemináriumokat pedig egyetemi hallgatók vezetik.

A foglalkozásokon közvetlenül megfigyelhetjük a résztvevők tanulási módszereit, s ahol szükség mutatkozik rá, ott metodikai tanácsokkal igyekszünk segítséget nyújtani a hatékonyabb tanuláshoz.

A táborokban nagy jelentőséget tulajdonítunk a tanulói teljesítmények értékelésének. A foglalkozások befejezésével valamennyi egyetemi oktató és diáktanár részvételével megbeszéléseket tartunk, értékeljük a résztvevők eredményét. A kialakult véleményeket, javaslatokat az érintett középiskolásokkal is közöljük. Természetesen senkit sem áll szándékunkban „eltanácsolni”, de a leggyengébbeknél jelezzük, hogy más szakon, illetve más intézménytípusban több esélyük lenne a felvételre.

A FEB munkájának harmadik formáját a személyes konzultációk rendszere alkotja. A személyes konzultációk nélkülözhetetlenségére a legutóbbi években ébredtünk rá. A személyes

konzultációkat intenzív munkaként alakítottuk át, s a jövőben a levelezés és a táborozás szerves részévé szeretnénk fejleszteni. A konzultációs foglalkozásokat elsősorban azok a középiskolások tanulók vehetik igénybe, akik az egyetem székhelyéhez elérhető közelségben laknak.

További terveink kialakításakor azzal számolunk, hogy a jelenlegihez képest lényegesen nem változik, esetleg valamelyest tovább csökken — a felvételre jelentkezők összességében — a fizikai származású középiskolások aránya, ezért felkészítésük és felvételi arányszámuk megőrzése a mostaninál intenzívebb munkát követel. A jövőben javítani kívánjuk a beiskolázási akció hatásfokát, mert még nem terjed ki minden arra jogosult fizikai származású középiskolásra. Egységesítettük a nyilvántartási rendszert, s a jövőben szeretnénk feltárni a lemorzsolódások okait is.

A továbblépés legfontosabb területének a szakmatartalmi munka színvonalának emelését tekintjük. A gimnáziumi oktatásban végbement és folyamatban levő változások (új tanterv, új gimnáziumi tankönyvek megjelenése, fakultatív oktatás), valamint az egyetemi oktatás reformja, a felvételi rendszer változása a következő években a FEB-munkát is komoly feladatok elé állítja.

A FEB-ben részt vevő középiskolások felvételi esélyei általában lényegesen jobbak, mint az előkészítésben részt nem vevő társaiké. A szükséges anyagi és tárgyi feltételekkel rendelkezünk, tevékenységünket oktató tanáraink hatékonyan támogatják, s KISZ-tagjaink is úgy vélik, hogy oktatásunk demokratizmusát szolgálva későbbi munkájukhoz nélkülözhetetlen szakmai gyakorlatot is szerezhetnek.

Tevékenységünk megújításához igen kedvező politikai feltételek között foghatunk hozzá. Pártunk XII. kongresszusa egyértelműen állást foglal a dolgozó osztályok gyermekei hátrányos tanulási feltételeinek módszeres javítása mellett. Erősíteni kell az előkészítés szakmai-pedagógiai megalapozottságát, növelve a szaktanszékek bekapcsolódását, s még hatékonyabban kiaknázva az egyetemi hallgatók odaadó, lelkes segítségét. Bővíteni kell a személyes foglalkozási, tanulási alkalmakat. E tekintetben is fokozottabban számba venni a középiskolásokat, amelyeknek pedagógusait megnyerve, segítve és ösztönözve, újabb kimeríthetetlen tartalékokat tárhatunk fel.

Dr. Hegyi András,
a Bölcsészettudományi Karok Felvételeket Előkészítő Bizottságának országos elnöke

Újító- és feltalálói tanácskozás az ATIVIZIG-nél

Az V. országos újító- és feltalálói tanácskozást megelőzően küldöttértekezletre gyűltek össze csütörtökön az Alsószavivideki Vízügyi Igazgatóság elenjáró újítói, feltalálói és az újítómozgalom aktivistái. A 80 küldött tanácskozásán részt vettek a MEDOSZ Központi Vezetősége, a MEDOSZ Csongrád megyei Bizottsága, az OVH, a Találmányi Hivatal és az SZMT képviselői is.

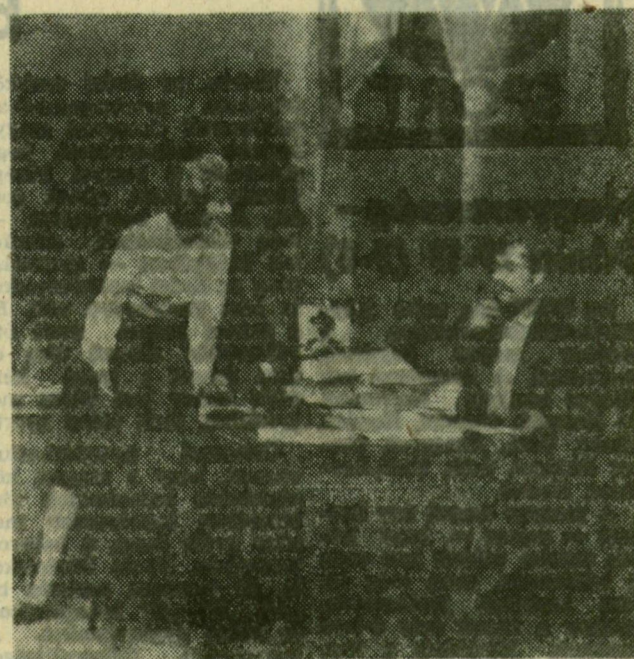
Az igazgatóság az országos újítási versenyben évek óta kiemelkedően szerepel, munkájáért az országos szervek többször magas elismerésben részesítették. Az elmúlt öt év eredményeiről, gondjairól és a jövő feladatairól szóló beszámolót az újítómozgalomban élen járók kiütetése követte, majd küldötteket választottak az V. országos újító és feltalálói tanácskozásra.

Jugoszláv vendégek az MHSZ-ben

A jugoszláv Vajdaságból érkeztek tegnap, csütörtökön is látogatók megyénkbe az MHSZ és testvérszervezete, a Népi Technika együttműködése keretében. A küldöttséget, amelynek vezetője Milin Dusan, a vajdasági Népi Technika elnöke, Mihalik Ferenc alezredez, az MHSZ Csongrád megyei és Bognár Ferenc alezredez, az MHSZ Bács-Kiskun megyei titkára fogadták Rűszkén.

A két honvédelmi testvérszervezet vezetői Szegeden megbeszélést tartottak kapcsolataikról és az 1982. évi együttműködés tervéről. Jugoszláv vendégeink — két napos itt-tartózkodásuk során — üzemi és intézményi MHSZ-klubokat is meglátogattak Szegeden. Felkeresik többek között a 800-as Ipari Tanintézetet meg a KSZV Szegedi Kenderfonógyárát.

Uborkafa-bemutató a Kiszínházban

Ma este mutatja be a szegedi színház prózatársulata Urbán Ernőnek 1953-ban írt és színpadra került háromfelvonásos szatiráját, az Uborkafát, Halasi Imre rendezésében. Menzél Róbert díszletelben, Vágvolgyi Ilona jelmezben, négy képhén, a Kiszínházban. A főbb szerepekben Király Leventé és Fekete Gizi (képünkön), valamint Mentes Józsefet, Nemesk Károlyt, Gyúrk Istvánt, Egerváry Klárát, Deák Évát, Katona Andrást, Karancz Katalint, Máriáss Józsefet, Bagó Lászlót láthatjuk

Előadások külterületeken

Ismeretterjesztés a járásban

Hajlamosak volnánk úgy vélni: a Tudományos Ismeretterjesztő Társulat tevékenysége szükségszerűen elsősorban a városokra korlátozódik, hiszen mindenekelőtt itt adottak azok a körülmények, amelyek révén az ismeretterjesztésre egyáltalán mód nyílt. Pedig a szegedi járásban például öt önálló TIT-szervezet (Ásotthalmon, Kisteleken, Mórahalmon, Sándorfalván és Zákányzéken) és húsz csoport működik. Következésképpen az ismeretterjesztő munkában a speciális feltételek mellett jócskán akadnak itt lehetőségek is. A kérdés csak az lehet: hogyan, mennyire „használdnak ki” mindezek?

Tavaly az ezer lakosra jutó ismeretterjesztő órák száma 73,5 volt (1977-ben csak 50,4). Összesen 5 ezer 678 órányi előadás hangzott el Szeged közvetlen környékén. Az úgynevezett közismereti tanfolyamokon és az idegennyelvűeken egyaránt többszörös emelkedés tapasztalható. Mindez igen örömdetes, főleg ha arra gondolunk, hogy a járás lakosságának 41,7 százaléka eltanult, s e tény jelentős mértékben meghatározza a TIT munkáját. Az előadások felét az elmúlt öt évben külterületen tartották. Igaz, a tanyai iskolák megszűntetésével a tárgyi és anyagi feltételek rosszabbodtak, ám — ezt ellensúlyozandó — létesült a járásban néhány tanyai, főleg ifjúsági klub. Sajnos, az már más kérdés, hogy az ismeretterjesztés iránti érdeklődés milyen mértékű ezekben az intézményekben...

A megoldás viszont adott: az előadások tematikájában mindenképpen igazodni kell a lakosság sajátos érdeklődési köréhez. Legnagyobb számban társadalomtudományi-politikai és műszaki-mezőgazdasági ismereteket tartalmazó programokat rendeztek, ami rendjén is volna, ha ezekhez viszonyítva nem lenne túl alacsony az irodalmi-művészeti (4,7 százalék) és az anyanyelvi (2,9 százalék) ismeretterjesztés. A tartalmi aránytalanságok nyilvánvalóak, így a jövőben jóval nagyobb gondot kell fordítani a kor követelményeinek megfelelő, a szükségleteket és az arányokat alaposabban fölmérő, átgondoltabb munkára.

A TIT-rendezvényeken résztvevők döntő többsége a

járársban 30 és 44 év közötti. Jelentősen emelkedett az általános iskolás korúak száma, viszont sajnálatosan csökkent a 15–20 éveseké. A dolgozó fiataloknak szánt ismeretterjesztésben tehát bőven akad javítanivaló.

Alapvető feladat, hogy a járásban a TIT kiemelten foglalkozzék az iskolai oktató-nevelő munkát pótló, illetve kiegészítő előadások szervezésével, és az előadók továbbképzésével (elsősorban ideológiai, világnézeti és módszertani kérdésekkel a napirenden). A társulat járási elnökségének kapcsolatait erősíteni kell az üzemekkel, a közszervezetekkel, a községek művelődési házaival, az oktatási és az egészségügyi intézményekkel. A munkahelyi is-

meretterjesztés formáit és módszereit sem árt bővíteni.

Eddig elsősorban Kisteleken, Sándorfalván és Ásotthalmon volt magas a TIT-foglalkozások száma és színvonala. Jóllehet a lélekszám és az egyes helységek eltérő társadalmi helyzete bizonyos különbségek figyelembevételére kötelez, de a TIT-nek szinte „csöndben”, egyáltalán nem látványosan, ám felbecsülhetetlen haszonnal folytatott munkájában a legnagyobb öröm alighanem mégis az lenne, ha legalább a fenti három községre hasonló eredményekről lehetne beszámolni néhány év múlva — minél több járási helységből.

A bronz is szépen csillog...

Egy rádióvetélkedő margójára

Volt egyszer egy vetélkedő. Jó vetélkedő volt, mert az a rádióhallgató, aki végighallgatta, nemcsak azt tudta meg, hogy az Alföld szép, hanem azt is, hogy az Alföldön rengeteg izgalmas dolog történt és történik ma is. Tömpe István mondta a tegnapi előadásban: izgalmas ez a vetélkedő, résztvevők és hallgatók egyaránt élveztek. Igaza volt. A döntőbe Kecskemét, Szeged és Szolnok csapatai kerültek. Valamennyi csapatban városképi jellegű versenyzőket kellett felismernie — megvonja a bizalmát a vetélkedőtől. Úgy is mondhatnánk, fordít egyet a gombon, kikapcsolja a készüléket. Nem véletlenül mondta el Dömötör János, a vásárhelyi múzeum igazgatója, hogy gondjaik voltak; ez a vetélkedő nem volt egészen, hogy ezt a szót használjam, rádiószérű.

Még egy dologról hadd szóljak. Nekem, aki hallgatóm a műsort, úgy tűnt, Rapsányi László aránytalanul több műsorpert használ el, mint a csapatok, Rapsányi László kitűnő riportert. Am a csapatok is kitűnő csapatok voltak. Mindezt talán tanulság is lehet, a szerkesztőknek.

P. F.